

N:o 16.

Ank. till Riksd. kansli den 21 mars 1893, kl. 2 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändrad lydelse af §§ 35 och 36 regeringsformen.

I motion n:o 7 inom Andra Kammaren har herr *A. V. Ljungman* föreslagit, bland annat, att Riksdagen måtte antaga följande förslag till ändrad lydelse af §§ 35 och 36 regeringsformen att hvila till vidare grundlagsenlig behandling:

§ 35.

Statsrådets ledamöter, presidenter och chefer för kollegier eller de i dessas ställe inrättade verk, justitiekansleren, cheferne för fångvården, landtmäteriet, jernvägsstyrelsen, lots-, post-, telegraf- och tullverken, domänstyrelsen med flera centrala embetsverk, expeditionschefer i statsdepartementen, öfverståthållaren, underståthållaren och polismästaren i hufvudstaden, landshöfdingar, fältmarskalkar, generaler och amiraler af alla grader, generaladjutanter, öfveradjutanter, stabsadjutanter, kommandanter i fästningarne, öfverstar för regementena, sekundcheferne för gardesregementena till häst och fot och för lifregementets corpser samt cheferne för öfriga särskildt för sig bestående militära corpser eller bataljoner samt cheferne för artilleriet, fortifikations-, fältmättnings- och sjömättningsväsendet hafva förtroendesysslor, hvarifrån Konungen må dem entlediga, när han pröfvar rikets tjänst det fordra. Konungen kungöre dock sådana beslut i statsrådet, hvars ledamöter vare skyldige att deremot göra underdåniga framställningar, om de finna sig dertill skäl ega.

§ 36.

De, som bekläda domareembeten, så högre som lägre, samt alla andra embets- och tjenstemän, än de i föregående 32 och 35 §§ nämnde, kunna icke utan medelst ransakning och dom från sina innehafvande sysslor af Konungen afsättas, ej heller utan egna ansökningar till andra tjänster befordras eller flyttas, *allt dock med den inskränkning, som vid aflöningsstaternes fastställande kan vara bestämd*

Sedermera har herr Ljungman omarbetat sitt förslag till ändring af § 35 regeringsformen och i motion n:o 210 hemställt, att Riksdagen måtte antaga denna ändrade lydelse af samma paragraf:

§ 35.

Statsrådets ledamöter, presidenter eller chefer för rikets kollegier och öfriga centrala embetsverk, justitiekansleren, expeditionschefer i statsdepartementen, öfverståthållaren, underståthållaren och polismästaren i hufvudstaden, landshöfdingar, fältmarskalkar, generaler och amiraler af alla grader, generaladjutanter, öfveradjutanter, stabsadjutanter, kommandanter i fästningarne, chefer för regementen och öfriga särskildt för sig bestående militära corpser samt chefen för sjömättningsväsendet *äfvensom de embetsmän, med hänsyn till beskaffenheten af hvilkas tjensteutöfning det vid aflöningsstaternas fastställande ansetts nödigt, hafva förtroendesysslor, hvarifrån Konungen må dem entlediga, när han pröfvar rikets tjenst det fordra.* Konungen kungöre dock sådana beslut i statsrådet, hvars ledamöter vare skyldige att deremot göra underdåniga framställningar, om de finna sig dertill skäl ega.

Utskottet får till en början anmärka att hvad som af motionären föreslagits derom, att ministrar, sändebud och agenter för handeln hos främmande magter samt embets- och tjenstemännen uti Konungens kabinett för utrikes brevexlingen och vid beskickningarna icke vidare måtte i § 35 regeringsformen omnämnas såsom förtroendeembetsmän äfvensom att orden »i föregående § nämnde» uti § 36 regeringsformen, måtte utbytas mot: »i föregående 32 och 35 §§ nämnde», är föranledt af annat i förvarande motioner framställt ändringsförslag, deröfver utskottet i utlåtande n:o 14 redan afgifvit yttrande.

Det i motionen n:o 7 framställda förslag till ändring af § 35 regeringsformen har, såsom deraf tydligen framgår, närmast föranledts af en önskan

att genom utbytande af orden »statens jernvägstrafik» och »skogsväsendet» mot »jernvägsstyrelsen» och »domänstyrelsen» bringa paragrafens innehåll i öfverensstämmelse med nu bestående förhållanden. Genom framläggandet af det senare förslaget får motionären väl anses hafva återtagit förstnämnda hemställan, men hvad som för denna legat till grund, torde i viss mån ega tillämplighet jemväl på det senare förslaget.

Enligt utskottets åsigt kan ett lagstadgandes föräldrade form icke i och för sig sjelf utgöra tillräcklig anledning till ändring. Endast för så vidt formen är sådan, att derigenom förorsakas missförstånd, kan det blifva nödigt att härutinnan åstadkomma rättelse. Detta skäl för en ändring af § 35 regeringsformen i angifna rigtning torde dock icke vara för handen.

Hvad beträffar motionärens senare förslag till ändring af § 35 regeringsformen, så vill utskottet väl erkänna, att ett generelt angifvande, der så ske kan, af förtroendesysslorna är att föredraga framför ett uppräknande, sådant som i nämnda § egt rum. Men då den föreslagna lydelsen uttryckligen innefattar en utsträckning af förtroendeembetsmännens antal, och utskottet för sin del är af den åsigt, att antalet förtroendesysslor icke utan mycket viktiga skäl bör ökas, finner utskottet ej heller skäl att understödja hvad motionären i denna del föreslagit.

Vidkommande slutligen det af motionären föreslagna tillägg till § 36 regeringsformen, så upphäfver det helt och hållet den i stadgandet uttalade principen att domare och alla andra embets- och tjenstemän, än de i § 35 nämnde, icke kunna utan medels ransakning och dom afsättas; och torde redan på grund häraf förslaget vara af beskaffenhet att icke böra af Riksdagen godkännas.

Utskottet hemställer alltså,

att herr Ljungmans motioner n:is 7 och 210 i hvad de afse ändring af §§ 35 och 36 regeringsformen i de delar, hvarom yttrande förut ej afgifvits, icke måtte föranleda någon Riksdagens åtgärd.

Stockholm den 21 mars 1893.

På utskottets vägnar:

O. BERGIUS.

Reservation

af herr *Ljungman*, som ansett, att utskottet bort med anledning af motionerna tillstyrka Riksdagen att till hvilande för vidare grundlagsenlig behandling antaga följande förslag till ändrad lydelse af §§ 35 och 36 regeringsformen:

§ 35.

Statsrådets ledamöter, presidenter eller chefer för rikets kollegier och öfriga centrala embetsverk, justitiekansleren, expeditionschefer i statsdepartementen, öfverståthållaren, underståthållaren och polismästaren i hufvudstaden, landshöfdingar, fältmarskalkar, generaler och amiraler af alla grader, generaladjutanter, öfveradjutanter, stabsadjutanter, kommendanten i fästningarne, chefer för regementen och öfriga särskildt för sig bestående militära corpser samt chefen för sjömätningsväsendet äfvensom de embetsmän, med hänsyn till beskaffenheten af hvilkas tjensteutöfning det vid aflöningsstaternas fastställande ansetts nödigt, hafva förtroendesysslor, hvarifrån Konungen må dem entlediga, när han pröfvar rikets tjenst det fordra. Konungen kungöre dock sådana beslut i statsrådet, hvars ledamöter vare skyldige att deremot göra underdåniga framställningar, om de finna sig dertill skäl ega.

§ 36.

De som bekläda domareembeten, så högre som lägre, samt alla andra embets- och tjenstemän, än de i 32 och 35 §§ nämnde, kunna icke utan medelst ransakning och dom från sina innehafvande sysslor af Konungen afsättas, ej heller utan egna ansökningar till andra tjänster befordras eller flyttas, allt dock med den inskränkning, som vid aflöningsstaternas fastställande kan varda bestämd.